

RACat Informatiu

núm 10 | Butlletí d'informació sobre el Registre
Maig 2019 | d'Artroplasties de Catalunya

MAPA DE FLUXOS DE PACIENTS INTERVINGUTS PER ARTROPLÀSTIES DE MALUC I GENOLL

Passats més de quatre anys de l'entrada en vigor de la Instrucció 02/2015 del CatSalut sobre la "Reordenació de la traumatologia i cirurgia ortopèdica d'alta especialització. Revisió de pròtesis de genoll i maluc.

Serveis d'alta especialització"¹, que va entrar en vigor el 16 de març de 2015, i a través del conjunt mínim de dades a l'alta hospitalària (CMBD-AH) i del registre d'artroplasties de Catalunya², hem desenvolupat un mapa interactiu de fluxos de pacients³, que ens permet conèixer els moviments que es produeixen entre la zona de residència dels pacients i els hospitals del SISCAT (sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya) on han estat intervinguts.

Introducció

A Catalunya, l'any 2017, es van realitzar més de 14.400 artroplasties de genoll i al voltant de 10.500 artroplasties de maluc, de les quals aproximadament el 80% es van fer en hospitals públics. Tot i els bons resultats de les intervencions, especialment de les cirurgies primàries, existeix un percentatge de casos on cal dur a terme el recanvi de la pròtesi o la revisió de la totalitat (10%) o d'algun component de la pròtesi (6%). Aquestes artroplasties de revisió presenten una major complexitat, i s'associen amb uns pitjors resultats en termes de mortalitat i complicacions. Tanmateix, existeix evidència que demostra que els pacients tractats en hospitals i per cirurgians que atenen un major volum de casos l'any presenten uns millors resultats, és a dir, unes menors taxes de mortalitat i de complicacions (infeccions, transfusions), unes estades hospitalàries inferiors i millors resultats clínics mesurats amb instruments estandarditzats^{4,5,6}.

Davant d'aquesta situació, el 3 de març de 2015 es va publicar la Instrucció 02/2015 del CatSalut¹ amb l'objectiu d'establir l'ordenació del procés d'atenció en cirurgia

ortopèdica i traumatologia, pel que fa als procediments de recanvis/revisions de pròtesis de maluc i genoll, i els serveis d'alta especialització de centres hospitalaris de referència en procediments de recanvis complexos i/o sèptics.

Entre d'altres, la instrucció establia la relació entre els centres hospitalaris de proximitat, els centres de referència per a recanvis/revisions i els serveis d'alta especialització per a recanvis complexos i/o sèptics. Aquesta llista va quedar modificada per la resolució publicada el 7 de setembre de 2015⁷, on es va aprovar l'actualització (efectiva a partir del 15 de setembre de 2015) de l'Annex II de la Instrucció 02/2015.

Metodologia

Aquesta nova visualització dels fluxos de pacients ens permet interactuar de manera ràpida i senzilla amb el nombre d'intervencions realitzades durant tots els períodes disponibles (pre-reordenació: 2014 i 2015-pre; post-reordenació: 2015-post, 2016, 2017) i de tots els indicadors que ens interessin (artroplàstia primària de genoll, revisió no sèptica de genoll, revisió sèptica de genoll, primària parcial de maluc, primària total de maluc, revisió no sèptica de maluc i revisió sèptica de maluc).

Ens permet visualitzar les intervencions primàries realitzades a cada Àrea Bàsica de Salut (ABS) i a cada hospital del SISCAT i, en

el cas de les revisions, aquest mapa també ens permet saber si els fluxos que s'estan produint responen a la reordenació assistencial definida per la instrucció.

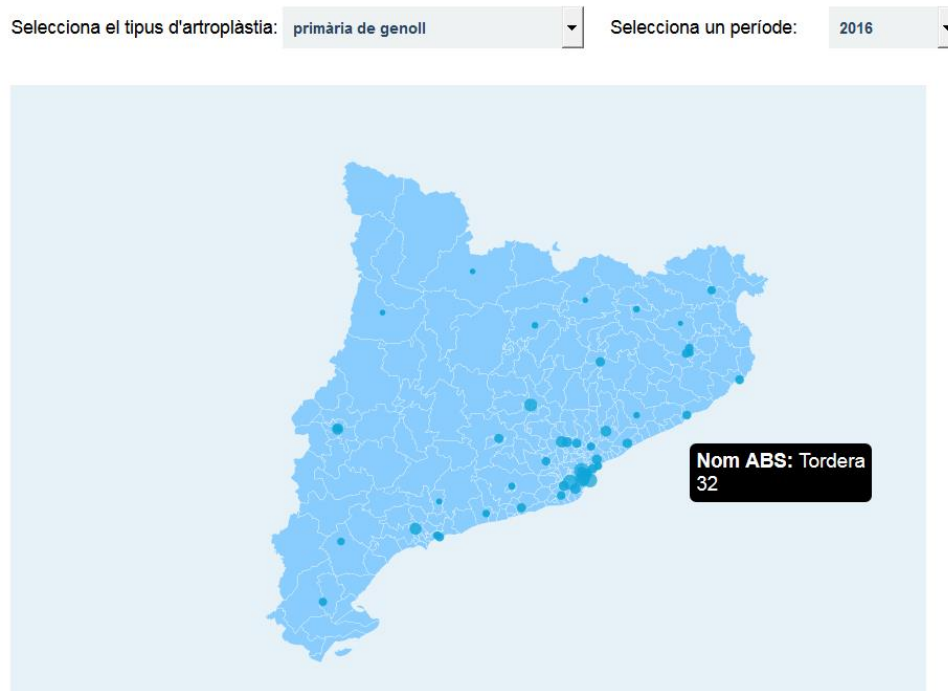
En el mapa interactiu de fluxos de pacients es distingeixen 2 seccions

1. MAPA: Representació geogràfica dels fluxos de pacients a nivell territorial

El mapa es divideix en les 369 ABS de Catalunya i uns punts blaus localitzen cadascun dels hospitals del SISCAT que realitzen artroplàsties primàries i de revisió de maluc i genoll (Figura 1). En clicar sobre una ABS concreta, apareixen les fletxes (fletxes grises) que indiquen a quin hospital han anat els pacients residents d'aquella ABS a fer-se la intervenció (mapes diferents per primàries i per revisions). Per les revisions, les fletxes indiquen si el flux de pacients aconsegueix (fletxa verda) o no aconsegueix (fletxa vermella) la instrucció de reordenació assistencial.

Quan naveguem pel mapa per sobre de les diferents ABS apareix el seu nom i el nombre total de pacients residents en aquella ABS que han estat intervinguts per una artroplàstia en algun dels centres durant l'any i articulació seleccionats. Pel que fa als hospitals, apareix el seu nom i el nombre total de pacients intervinguts d'artroplàsties en aquell hospital per l'any i el tipus d'artroplàstia seleccionat.

Figura 1. Mapa de fluxos de pacients intervinguts per artroplasties (maluc/genoll).

La divisió territorial correspon a àrees bàsiques de salut (ABS). Els punts blaus corresponen als centres hospitalaris del SISCAT..

2. GRÀFIC DE BARRES: Representació gràfica dels fluxos de pacients

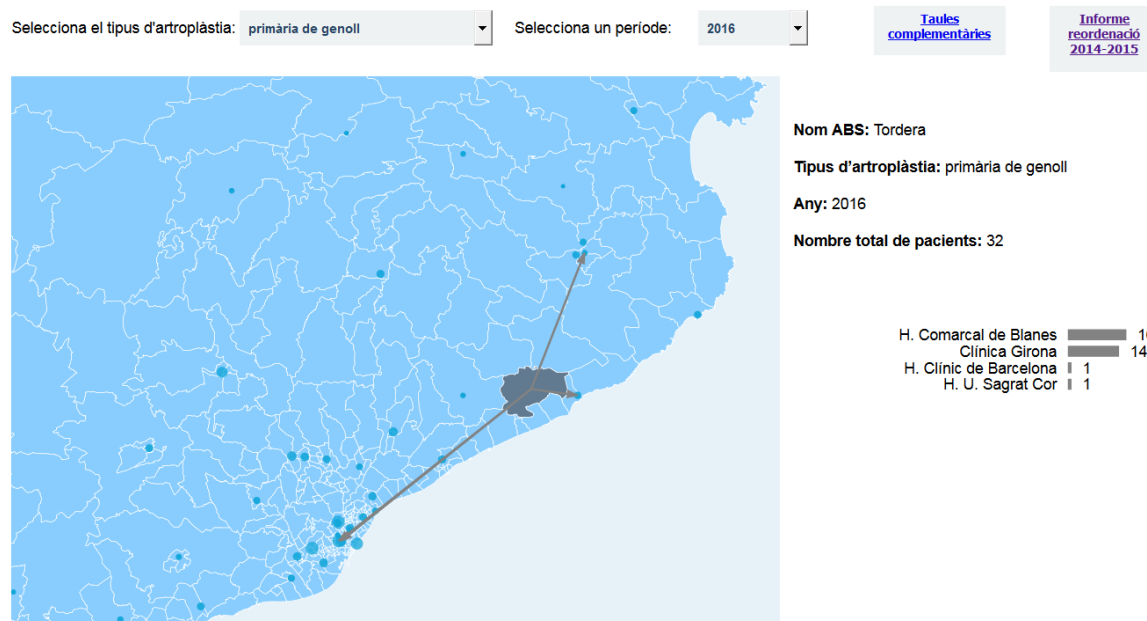
En clicar sobre una ABS o sobre un hospital concret, a més de les fletxes en el mapa, també apareixen unes barres al costat dret del mapa, on cadascuna de les quals representa una fletxa, seguint la mateixa interpretació de colors (verd i vermell) per les revisions.

Pel que fa a les ABS cada barra representa un hospital i s'acompanya del nombre total de pacients residents en l'ABS seleccionada que han anat a aquell hospital a fer-se la intervenció (Figura 2). Per exemple, fent clic sobre l'ABS de Tordera podem saber que dels 32 residents a Tordera que van fer-se una intervenció per artroplàstia primària de genoll durant l'any 2016, 16 van anar a l'Hospital Comarcal de Blanes, 14 a la Clínica Girona, 1

pacient va anar a l'Hospital Clínic de Barcelona i un altre a l'Hospital Universitari Sagrat Cor (fletxes i barres grises).

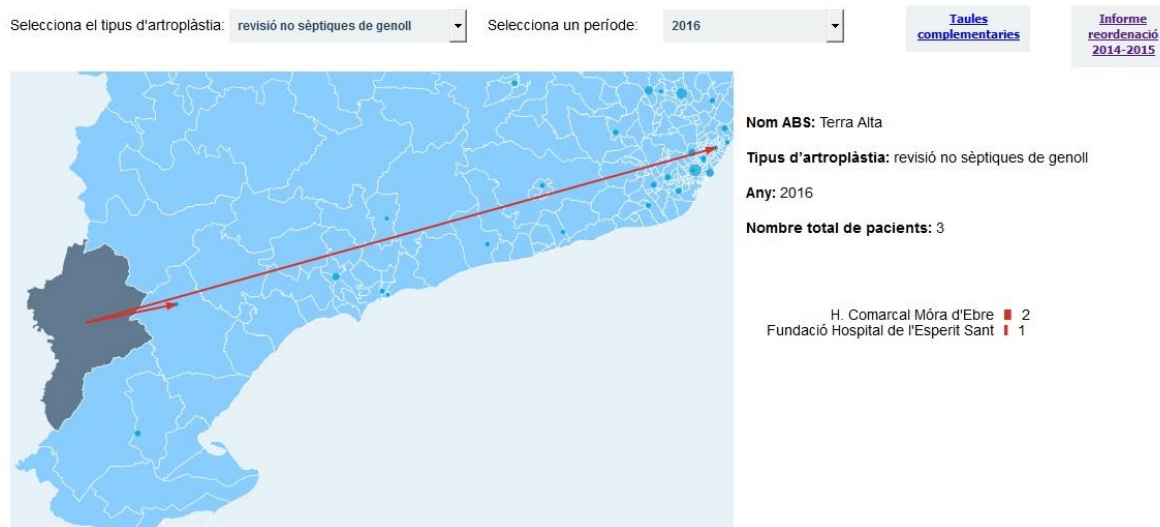
Comarcal de Blanes, 14 a la Clínica Girona, 1 pacient va anar a l'Hospital Universitari Sagrat Cor Pel que fa a les revisions (Figura 3), fent clic sobre l'ABS de Terra Alta podem saber que dels 3 pacients residents en aquesta ABS als quals se'ls va realitzar una revisió no sèptica de l'artroplàstia de genoll durant l'any 2016, cap d'ells va acomplir la instrucció de reordenació assistencial pel que fa a revisions no sèptiques, ja que 2 pacients van anar a l'Hospital Comarcal Móra d'Ebre i 1 a la Fundació Hospital de l'Esperit Sant a Barcelona, quan el centre de referència per a recanvis/revisions a què s'haurien d'haver derivat aquests pacients era l'Hospital Verge de la Cinta.

Figura 2. Visualització del flux de pacients al mapa i al gràfic de barres en clicar sobre una ABS.
Artroplàstia primària de genoll 2016.

La divisió territorial correspon a àrees bàsiques de salut (ABS). Els punts blaus corresponen als centres hospitalaris del SISCAT.

Figura 3. Visualització del flux de pacients al mapa i al gràfic de barres en clicar sobre una ABS.
Artroplàstia de revisió no sèptica de genoll 2016.

La divisió territorial correspon a àrees bàsiques de salut (ABS). Els punts blaus corresponen als centres hospitalaris del SISCAT.

Pel que fa als hospitals, cada barra representa una ABS i s'acompanya del nombre total de pacients que han anat a l'hospital seleccionat, i que resideixen en aquella ABS (Figura 4). Per exemple, fent clic sobre l'Hospital Comarcal de Móra d'Ebre podem saber que dels 116 pacients que van ser intervinguts per artroplàstia primària de genoll en aquell hospital durant l'any 2016, 36 eren residents a l'ABS de Móra la Nova-Móra d'Ebre, 34 a Terra Alta, 25 a Flix, 15 a Falset, 5 a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant i 1 a les Borges Blanques.

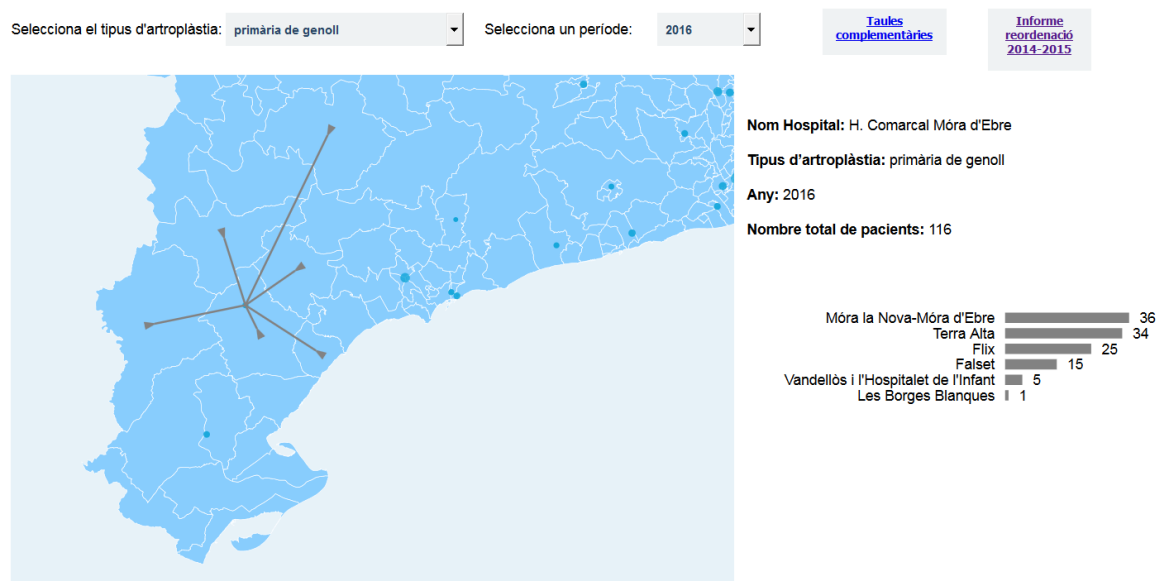
Pel que fa a les revisions (Figura 5), fent clic sobre l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova de Lleida, podem saber que els 12 pacients que van ser intervinguts per

artroplàstia de revisió sèptica de genoll en aquell hospital durant l'any 2016, tots ells van aconseguir la instrucció de reordenació assistencial pel que fa a revisions sèptiques, ja que tots van ser correctament derivats a l'hospital que indica la instrucció de reordenació (fletxes i barres en verd).

Juntament amb les barres, per sobre d'elles, també se'ns mostra una sèrie d'informació bàsica de l'ABS o de l'hospital: nom de l'ABS o de l'hospital, tipus d'artroplàstia, any i nombre total de pacients intervinguts.

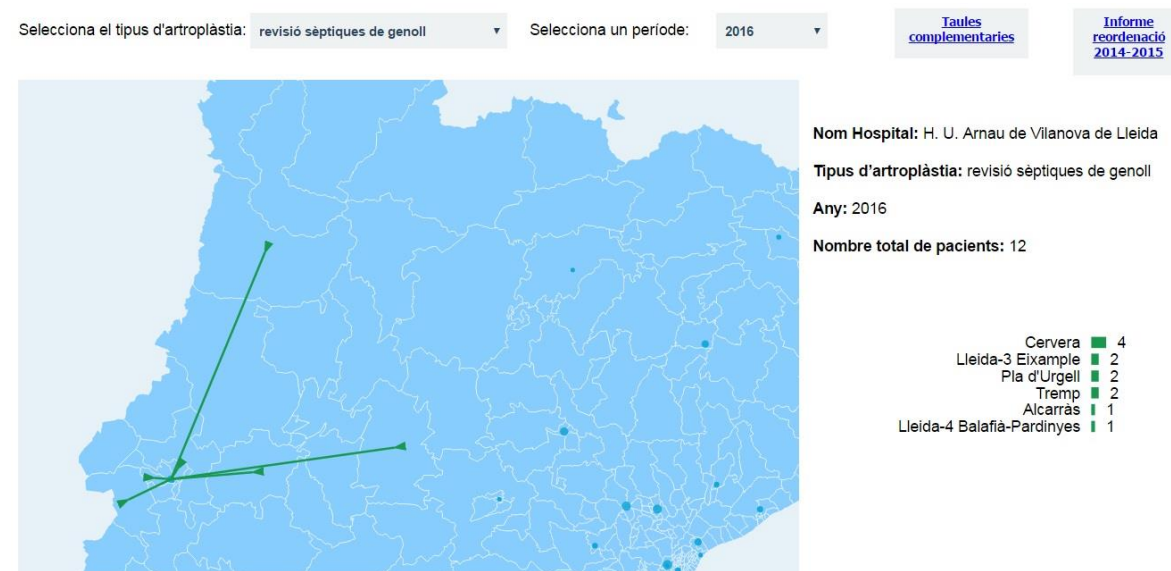
Finalment, també estan disponibles per descarregar unes taules i gràfics que complementen aquesta informació dels fluxos de pacients (botó "Taules complementàries").

Figura 4. Visualització del flux de pacients al mapa i al gràfic de barres en clicar sobre un hospital. Artroplàstia primària de genoll 2016.

La divisió territorial correspon a àrees bàsiques de salut (ABS). Els punts blaus corresponen als centres hospitalaris del SISCAT.

Figura 5. Visualització del flux de pacients al mapa i al gràfic de barres en clicar sobre un hospital.
Artroplàstia de revisió sèptica de genoll 2016.

La divisió territorial correspon a àrees bàsiques de salut (ABS). Els punts blaus corresponen als centres hospitalaris del SISCAT.

Bibliografia

1. Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. CatSalut. Instrucció 02/2015. Reordenació de cirurgia ortopèdica i traumatologia d'alta especialització. Revisió de pròtesis de genoll i maluc. Serveis d'alta especialització. Disponible a: <http://catsalut.gencat.cat/ca/detalls/articles/instruccio-02-2015>
2. Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. CatSalut. Agència de Qualitat i Avaluació Sanitària de Catalunya (AQuAS). Registre d'Artroplasties de Catalunya (RACat). Disponible a: http://aquas.gencat.cat/ca/projectes/mes_projectes/qualitat_atencio_sanitaria/racat/
3. Registre d'Artroplasties de Catalunya (RACat). Mapa de fluxos de pacients intervinguts per artroplasties de maluc i genoll: http://aquas.gencat.cat/ca/projectes/mes_projectes/qualitat_atencio_sanitaria/racat/mapes/mapa-fluxos-pacients-intervinguts/
4. Katz JN, Losina E, Barrett J, Phillips CB, Mahomed NN, Lew RA, et al. Association between hospital and surgeon procedure volume and outcomes of total hip replacement in the United States medicare population. J Bone Joint Surg Am. 2001 Nov; 83-A(11):1622-9.
5. Shervin N, Rubash HE, Katz JN. Orthopaedic procedure volume and patient outcomes: a systematic literature review. Clin Orthop Relat Res. 2007 Apr; 457: 35-41.
6. Lau RL, Perruccio AV, Gandhi R, Mahomed MN. The Role of surgeon volume on patient outcome in total knee arthroplasty: a systematic review of the literature. BMC Musculoskelet Disord. 2012 Dec 14;13:250.
7. Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. CatSalut. RESOLUCIÓ per la qual s'actualitzen l'annex II, Ordenació d'alta especialització: serveis d'alta especialització en cirurgia ortopèdica i traumatologia de centres hospitalaris de referència i la seva sectorització per a recanvis complexos i/o sèptics, i l'annex III, Relació entre els centres hospitalaris de proximitat, els centres de referència per a recanvis/revisions i els centres d'alta especialització per a recanvis complexos i/o sèptics, de la Instrucció 02/2015, del CatSalut, de reordenació de cirurgia ortopèdica i traumatologia d'alta especialització. Revisió de pròtesis de genoll i maluc. Serveis d'alta especialització. Disponible a: http://catsalut.gencat.cat/web/contenut/minisite/catsalut/proveidors_professionals/normatives_instruccions/any_2015/resolucio_instruccio_02_2015/resolucio-actualitzacio-artroplasties-13-agost-2015.pdf

Últimes publicacions

Arias J, Martínez O, Domingo L, Espallargues M. Resultados de las prótesis de cadera fabricadas por SURGIVAL (informe 2005-2014). Barcelona: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya; 2017.

Domingo L, Arias J, Martínez O, Espallargues M, en nom del Registre d'Artroplasties de Catalunya (RACat). Reordenació de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia d'alta especialització a Catalunya. Informe 2014-2015. Barcelona: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya; 2017.

Domingo L, Arias J, Martínez O, Espallargues M. On behalf of the Executive Committee and the Advisory Committee of the RACat. Catalan Arthroplasty Register. Third report (2005-2014). Barcelona: Agency for Health Quality and Assessment of Catalonia. Catalan Health Ministry. Government of Catalonia; 2017.

Arias-de la Torre J, Martínez O, Espallargues M. Resultados del cemento Palacos con antibiótico fabricado por HERAEUS MEDICAL (informe 2005-2016). Barcelona: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya; 2018.

Arias-de la Torre J, Martínez O, Espallargues M. Resultados de las prótesis de rodilla fabricadas por SURGIVAL (informe 2005-2016). Barcelona: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya; 2018.

Arias-de la Torre J, Martínez O, Espallargues M. Resultados de las prótesis de cadera fabricadas por Surgival (informe 2005-2016). Barcelona: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya; 2018.

Arias-de la Torre J, Puigdomenech E, Valderas JM, Evans JP, Martín V, Molina AJ, Rodríguez N, Espallargues M. Availability of specific tools to assess patient reported outcomes in hip arthroplasty in Spain. Identifying the best candidates to incorporate in an arthroplasty register. A systematic review and standardized assessment. PLoS One. 2019;14(4):e0214746.

Arias-de la Torre J, Domingo L, Martínez O, Muñoz L, Robles N, Puigdomenech E, Pons-Cabrafiga M, Pallisó F, Mora X, Espallargues M. Evaluation of the effectiveness of hip and knee implant models used in Catalonia: a protocol for a prospective registry-based study. J Orthop Surg Res. 2019 Feb 21;14(1):61.

Arias-de la Torre J, Valderas JM, Evans JP, Martín V, Molina AJ, Muñoz L, Pons-Cabrafiga M, Espallargues M; Catalan Arthroplasty Register Steering Committee (RACat). Differences in Risk of Revision and Mortality Between Total and Unicompartmental Knee Arthroplasty. The Influence of Hospital Volume. J Arthroplasty. 2019 Jan 29. pii: S0883-5403(19)30091-9.

Arias-de la Torre J, Capdevila A, Martínez O, Domingo L, Marinelli M, Robles N, Nardi J, Puig-Verdié L, Pallisó F, Espallargues M; en nombre del Registro de Artroplastias de Cataluña (RACat). A decade of the Catalan Arthroplasty Register (RACat): Variability, exhaustivity, and survival of prostheses between 2005 and 2014. Rev Esp Cir Ortop Traumatol. 2017 Feb 17. pii: S1888-4415(17)30006-1.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Agència de Qualitat
i Avaluació Sanitàries de Catalunya

CatSalut

Servei Català
de la Salut

El butlletí informatiu del RACat de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS) és una publicació periòdica que té com a finalitat donar a conèixer l'estat del projecte i les novetats més importants.

El Registre d'Artroplasties de Catalunya (RACat) és un projecte finançat pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya a través del CatSalut-Servei Català de la Salut. Amb la col·laboració de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia.

Per a més informació:

Olga Martínez Cruz

Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS)
omartinezcruz@gencat.cat
<http://aquas.gencat.cat>

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0)

La llicència es pot consultar a:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

